

Tradycje antyczne i biblijne w literaturze i kulturze – spis lektur

Biblia – lektura obowiązkowa

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu: Księga Rodzaju; Księga Wyjścia 1-16; Księga Psalmów (psalmy 1–15, 51, 55, 71, 110, 123, 136); Księga Koheleta; Pieśń nad Pieśniami; Księga Hioba; Księga Jeremiasza, Księga Izajasza 6-12, 40-55; Ewangelia według św. Mateusza; Ewangelia według św. Jana; Dzieje Apostolskie 1–9; Pierwszy list św. Pawła do Koryntian; Pierwszy list św. Jana; List św. Jakuba; Apokalipsa św. Jana

Tekst należy czytać w jakimkolwiek z nowszych przekładów, przy czym zaleca się lekturę Biblii Tysiąclecia, w której przekłady poprzedzono syntetycznymi wprowadzeniami. Dwie wybrane księgi z podanych wyżej należy przeczytać z dowolnego wydania w przekładzie Jakuba Wujka. Obowiązuje również lektura omówień wskazanych wyżej ksiąg z publikacji: Harrington W.J., *Klucz do Biblii*, przeł. J. Marzęcki, Warszawa 1984 i wyd. nast.

Biblia – lektury zalecane

Apokryfy Starego Testamentu, oprac. R. Rubinkiewicz, wyd. dowolne – I Księga Henocha.
Apokryfy Nowego Testamentu, cz. 1, red. M. Starowieyski, Kraków 2003 – *Protoewangelia Jakuba, Ewangelia Nikodema*.

Biblia – opracowania obowiązkowe

Świderkówna A., *Rozmowy o Biblii*, Warszawa 1995 i wyd. nast.
Świderkówna A., *Prawie wszystko o Biblii*, Warszawa 2002.

Biblia – kompendia pomocnicze

Bocian M., *Leksykon postaci biblijnych: ich dalsze losy w judaizmie, chrześcijaństwie, islamie oraz literaturze, muzyce i sztukach plastycznych*, przeł. J. Zychowicz, Kraków 1995 lub wyd. nast.
Lurker M., *Słownik obrazów i symboli biblijnych*, przeł. K. Romaniuk, Poznań 1989.
Starowieyski M., *Tradycje biblijne. Biblia w kulturze europejskiej*, Kraków 2011.
Praktyczny słownik biblijny, red. A. Grabner-Haider, przeł. i oprac. T. Mieszkowski, P. Pachciarek, Warszawa 1995.
Wstęp ogólny do Pisma Świętego, red. J. Szlaga, Poznań 1986.

Literatura antyczna – lektury obowiązkowe

Parandowski J., *Mitologia* – wyd. dowolne, część I: *Grecja*.
Homer, *Iliada*, przeł. K. Jeżewska, oprac. J. Łanowski, Warszawa 1999 lub tenże, *Iliada*, przeł. I. Wieniewski – dowolne wyd.
Homer, *Odyseja*, przeł. J. Parandowski – dowolne wyd., stąd pieśń I, V–XIII, XIX–XXIV.
Ajschylos, Sofokles, Eurypides. Antologia tragedii greckiej, oprac. S. Stabryła – dowolne wyd., stąd: Sofokles, *Król Edyp*; Eurypides, *Medea*.
Platon, *Uczta*, przeł. W. Witwicki – dowolne wydanie w tym przekładzie.
Arystoteles, *Poetyka*, przeł. H. Podbielski, Wrocław 1983 (BN II 209) – lub następne wyd., stąd: wstęp, *Poetyka* (rozdz. V, VI, VIII, IX, XIII, XXIV).
Liryka starożytnej Grecji, oprac. J. Danielewicz, Warszawa 1996 (Alkajos: 6a; Safona: 1; 31; Anakreont: 2; 11; 43; anakreontyki: 1 W; 9 W; 11 W; 15 W; Pindar: I Oda olimpijska; Dytyramb dla Ateńczyków).
Sielanka grecka, przeł. A. Świderkówna, oprac. J. Łanowski, Wrocław 1953 (BN II 80) – Teokryt, *Pasterze, Czarodziejki*.
Wergiliusz (Publius Vergilius Maro), *Eneida*, przeł. I. Wieniewski, Kraków 1978 – pieśń I-VI.

- Wergiliusz (Publius Vergilius Maro), *Bukoliki i Georgiki*, przeł. Z. Abramowicz, Wrocław 1953 (BN II 83) – ekloga IV.
- Kwintus Horacjusz Flakkus, *Dzieła wszystkie*, t. 1, oprac. O. Jurewicz, Wrocław 1988 – Ody: I 1, 5, 9, 11, 22, 28, 30, 31; II 3, 7, 14, 16, 19, 20; III 1, 13, 18, 21, 22, 25, 28, 30, IV 4, 7; Epoda II.
- Horacy (Quintus Horatius Flaccus), *List do Pizonów*, [w:] *Rzymska krytyka i teoria literatury*, oprac. S. Stabryła, Wrocław 1983 (BN II 207).
- Owidiusz (Publius Ovidius Naso), *Metamorfozy*, przeł. A. Kamińska i S. Stabryła, oprac. S. Stabryła, Wrocław 1995 (BN II 76) – księga I-III.
- Św. Augustyn (Aurelius Augustinus), *Wyznania*, przeł. Z. Kubiak, dowolne wyd. – I, IV, VI-VIII, X.

Literatura antyczna – lektury zalecane

- Hezjod, *Narodziny bogów (Theogonia)*, [w:] tenże, *Narodziny bogów (Theogonia), Prace i dni, Tarcza*, przeł. i oprac. J. Łanowski, Warszawa 1999.
- Arystofanes, *Komedie*, t. 1-2, przeł. i oprac. J. Ławińska-Tyszkowska, Warszawa 2001-2003 – *Chmury, Ptaki, Żaby*.
- Sofokles, *Antygona*, przeł. R. R. Chodkowski, Warszawa 2004 – zapoznać się z wprowadzeniem. *Antologia liryki aleksandryjskiej*, przeł. i oprac. W. Steffen, Wrocław 1951 (BN II 64).
- Antologia Palatyńska*, wybrał, przeł. i oprac. Z. Kubiak, Warszawa 1978.
- Katullus (Gaius Valerius Catullus), *Poezje*, przeł. A. Świderkówna, oprac. J. Krókowski, Wrocław 1956 (BN II 105).
- Cycon (Marcus Tullius Cicero), *Rozmowy tuskulańskie*, przeł. J. Śmigaj, [w:] tenże, *Pisma filozoficzne*, oprac. K. Leśniak, t. 3, Warszawa 1961.
- Cycero, *Filipiki. Mowy przeciwko Markowi Antoniuszowi*, przeł. K. Ekes, Warszawa 2002 – wybrana filipika.
- Cycon, *O mówcy*, przeł. i oprac. B. Awianowicz, Kęty 2010.
- Cycon, *Mowa w obronie poety Archiasza*, przeł. D. Turkowska, [w:] tenże, *Mowy*, Kęty 1998.
- Terencjusz (Publius Terentius Afer), *Komedie*, t. 1-2, przeł. i oprac. M. Skwara, Warszawa 2005-2006 – wybrany dramat.
- Seneka (Lucius Annaeus Seneca Minor), *Fedra*, przeł. A. Świderkówna, Wrocław 1959 (BN II 118).
- Marek Aureliusz (Marcus Aurelius Antonius), *Rozmyślenia*, przeł. M. Reiter, oprac. K. Leśniak, Warszawa 1984.
- Plaut (Titus Maccius Plautus), *Żołnierz samochwał*, przeł. i oprac. G. Przychodzki, Wrocław 1969 (BN II 53) lub [w:] tenże, *Komedie*, t. 1, przeł. i oprac. E. Skwara, Warszawa 2002.
- Rzymska elegia rzymska*, przeł. A. Świderkówna, oprac. G. Przychocki, W. Strzelecki, Wrocław 1955 (BN II 90) – wybór.

Opracowania obowiązkowe

- Cytowska M., Szelest H., *Historia literatury starożytnej*, Warszawa 2006.

Opracowania zalecane i kompendia pomocnicze

- Auerbach E., *Blizna Odyseusza*, [w:] tenże, *Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu*, przeł. Z. Żabicki, t. 1, Warszawa 1968 – lub z nowszego wyd.
- Grimal P., *Słownik mitologii greckiej i rzymskiej*, tłum. pod red. J. Łanowskiego, Wrocław 1990 i wyd. nast.
- Krokiewicz A., *Moralność Homera i etyka Hezjoda*, Warszawa 1959 – lub nowsze wyd. w tomie *Studia orfickie. Moralność Homera i etyka Hezjoda*, Warszawa 2000.
- Literatura Grecji starożytnej*, red. H. Podbielski, t. 1-2, Lublin 2005.
- Mała encyklopedia kultury antycznej*, Warszawa 1983 lub nast. wyd.
- Słownik pisarzy antycznych*, red. A. Świderkówna, Warszawa 1990.
- K. Kumaniecki, *Historia kultury starożytnej Grecji i Rzymu*, Warszawa 1975 lub. nast. wyd.